

ข่าว เพื่อสื่อมวลชน

ฝ่ายประชาสัมพันธ์
กลุ่มสารนิเทศและงานร้องเรียน

กองพัฒนามาตรฐานยาพิษโรค
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทร: 0 2590 7123, 7117 โทรสาร: 0 2591 8474

อย. เตือนสาวอยากผอม ห้าม! ซื้อยาลดความอ้วนมากินเอง เสี่ยงอันตรายถึงตาย

กรณีสาวโรงงานเสียชีวิต ซึ่งคาดว่าอาจมาจากการกินยาลดความอ้วนนั้น อย. เผย ต้องรอผลตรวจพิสูจน์ว่า สาเหตุมาจากการใช้ยาลดความอ้วนจริงหรือไม่ ทั้งนี้เตือนประชาชนถึงการลดน้ำหนัก วิธีที่ดีที่สุดคือการออกกำลังกาย ควบคุมอาหาร และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารับประทานที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ หากจำเป็นต้องใช้ยาลดความอ้วนควรใช้ภายใต้การควบคุมของแพทย์เท่านั้น อย่าหาซื้อมาใช้เอง เพราะยาลดความอ้วนมักเป็นวัตถุออกฤทธิ์มีผลข้างเคียงสูงทั้งต่อหัวใจและหลอดเลือด อาจถึงแก่ชีวิตได้ อีกทั้งเตือนร้านขายยาอย่าทำผิดกฎหมาย

นพ. พงศ์พันธ์ วงศ์มณี รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เปิดเผยว่า กรณีมีข่าวทางหนังสือพิมพ์ว่า พบสาวโรงงานเสียชีวิต ซึ่งคาดว่าอาจเกิดจากการรับประทานยาลดความอ้วนนั้น อย. รู้สึกห่วงใยอย่างยิ่งโดยกำกับดูแลยาประเภทนี้มาโดยตลอด ซึ่งขณะนี้ยังคงต้องรอผลพิสูจน์ถึงสาเหตุของการเสียชีวิตก่อน อย่างไรก็ตาม ยาลดความอ้วนในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ยาที่ออกฤทธิ์ที่ทางเดินอาหาร และยาที่ออกฤทธิ์ที่สมองส่วนกลาง ซึ่งยาทั้ง 2 ชนิด ช่วยให้น้ำหนักลด โดยยาที่ออกฤทธิ์ที่สมองส่วนกลางจะมีผลข้างเคียงที่มีอันตรายถึงชีวิต จึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ ซึ่งยาที่นิยมใช้กันคือ ยาเฟนเตอมีน เพราะมีผลข้างเคียงต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด นอกจากนี้ ยาดังกล่าวยังมีผลข้างเคียงอื่น ๆ อีก ได้แก่ นอนไม่หลับ ปวดศีรษะ ความดันโลหิตสูง ภาวะวุ่นวาย หัวใจเต้นเร็ว ใช้ไปนาน ๆ อาจถึงขั้นติดยาได้ หรือทำให้น้ำหนักที่ลดลงคืนกลับมาอีก รวมทั้งอาจพบอาการอื่น ๆ อีก คือ ปากแห้ง อาเจียน ท้องผูก เหงื่อออก ตื่นเต้น ม่านตาขยายประสาทหลอน อาจทำให้เกิดโรคจิตได้ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะพบว่ามีไข้สูง เจ็บหน้าอก การไหลเวียนของเลือดล้มเหลว ชัก โคม่า และตายได้

รองเลขาธิการ ฯ กล่าวต่อไปว่า นอกจากนี้ ยังพบว่า มีการจำหน่ายยาชุด ที่มีการนำไปใช้ลดน้ำหนัก โดยจัดไว้เป็นชุดให้รับประทานเหมือนกันในแต่ละวัน ประกอบด้วยยาประมาณ 1-5 รายการ อาทิ ยาลดความอยากอาหาร เช่น เฟนเตอมีน และแอมฟีพรามีน ซึ่งเป็นวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท, ยาระบาย , ยาขับปัสสาวะ, ยาลดการหลั่งของกรดในกระเพาะอาหาร ซึ่งยานี้ไม่มีผลต่อการลดน้ำหนัก แต่ใช้เพื่อลดผลข้างเคียงที่อาจเกิดจากยาลดความอยากอาหาร ทำให้ไม่หิว การที่ร่างกายไม่ได้รับอาหารแต่ยังมีกรดหลั่งเพื่อย่อยอาหาร อาจเป็นเหตุให้เกิดโรคกระเพาะ จึงให้ยานี้เพื่อลดการหลั่งกรดในกระเพาะอาหาร, ยาไทรอยด์ฮอร์โมน เป็นยาที่ใช้รักษาผู้ป่วยที่มีภาวะฮอร์โมนไทรอยด์ต่ำกว่าปกติ เป็นยาที่เพิ่มการเผาผลาญพลังงานในร่างกาย น้ำหนักจึงลดลงอย่างรวดเร็ว แต่น้ำหนักที่ลดลงเป็นน้ำหนักที่เกิดจากมวลรวมของร่างกาย แทนที่จะเป็นไขมัน ดังนั้น ยานี้จึงส่งผลข้างเคียงสูงมาก และยังเป็นอันตรายต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดอีกด้วย, ยาลดอัตราการเต้นของหัวใจ เช่น โพรพรานอลอล ยากลุ่มนี้ปกติใช้ในการรักษาความดันโลหิตสูง และการเต้นของหัวใจผิดปกติ การให้ร่วมกับยาชุดเนื่องจากยาจะลดอาการใจสั่นที่เกิดจากยาลดความอยากอาหาร, ยานอนหลับ หรือยาที่มีฤทธิ์ข้างเคียงให้ง่วงนอน เนื่องจากยาลดความอยากอาหารอาจทำให้ง่วงนอนไม่หลับ

จึงทำให้มีการจ่ายยานี้ร่วมด้วย ยานอนหลับที่จัดเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เช่น ไดอาซีแพม มีผลข้างเคียง เช่น ง่วงซึม กดอาการหายใจ ความดันต่ำ

รองเลขาธิการ ฯ กล่าวอีกว่า จะเห็นได้ว่ายาชุดดังกล่าว ประกอบด้วยยาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ยาลดน้ำหนักโดยตรง แต่เป็นยารักษาโรคอื่นที่นำมาใช้เพื่อลดผลข้างเคียงจากการใช้ยา สุดท้ายกลับทำให้ได้รับอันตรายจากผลข้างเคียงมากมาย ที่จริงการลดน้ำหนักที่ถูกต้อง คือ การควบคุมอาหาร การออกกำลังกายพักผ่อนในสัดส่วนที่เหมาะสม และต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วย การใช้ยาลดความอ้วนไม่สามารถทำให้หายจากโรคอ้วน เมื่อหยุดยา น้ำหนักจะกลับขึ้นได้อีก (yo-yo effect) ควรพิจารณาว่า ยาดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการรักษาในระยะยาวของโรคอ้วน ควรชั่งน้ำหนักระหว่างความเสี่ยงที่อาจเกิดจากผลข้างเคียงของยาและผลเสียจากโรคอ้วน ก่อนที่จะเริ่มใช้ยาเพื่อลดความอ้วน รวมทั้งต้องคำนึงถึงการรักษาและปัจจัยเสี่ยงของโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมไปด้วย

รองเลขาธิการ ฯ กล่าวในตอนท้ายว่า ขณะนี้ สสจ. พระนครศรีอยุธยา กำลังเร่งตรวจสอบว่าผู้เสียชีวิตได้รับยาดังกล่าวจากที่ไหน ไม่ว่าจะเป็นร้านขายยาหรือคลินิก อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาจาก สสจ. ได้ตรวจสอบร้านขายยาอยู่เสมอ และไม่เคยพบร้านขายยากระทำผิดกรณีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อย. ขอเตือนร้านขายยาไม่ให้กระทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะการขายวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เช่น ยาเฟนเตอมีน เพราะอาจเกิดผลร้ายต่อผู้บริโภค หาก อย. ตรวจสอบจะดำเนินคดีอย่างเด็ดขาด โดยมีโทษตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5-20 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 - 400,000 บาท และขอเตือนผู้บริโภคอย่าซื้อยาเพื่อลดความอ้วนมากินเองโดยไม่ได้ปรึกษาแพทย์ โดยเฉพาะยาชุดลดน้ำหนัก ห้ามซื้อใช้เด็ดขาด

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค วันที่ 26 มิถุนายน 2552 ข่าวแจก 98 /ปีงบประมาณ 2552